

Installationsbranchen har redskaber til at løse rekrutteringsudfordringerne

Installationsbranchen er fortsat i en situation, hvor mange virksomheder forgæves forsøger at rekruttere arbejdskraft, og hvor mangel på arbejdskraft kan dæmpe branchens vækstmuligheder efter fem år i træk med aktivitetsvækst. TEKNIQ Arbejdsgivernes nye arbejdskraftundersøgelse viser, at langt størstedelen af installationsvirksomhederne har en klar plan for, hvordan de vil tackle en øget kamp om medarbejderne, og at installationsvirksomhederne har mange redskaber til rådighed for at imødekomme manglen.

Lærlinge og fastholdelse ligger højt på listen

Ansættelse af flere lærlinge er den mest udbredte løsning i tilfælde af rift om arbejdskraften, og hele 60 procent af installationsvirksomhederne forventer at benytte dette rekrutteringsværktøj. Samtidig vil 37 procent af installationsvirksomhederne ansætte flere nyuddannede lærlinge.

El- og vvs-virksomhederne forventer også at anvende flere redskaber til at fastholde medarbejderne. 34 procent af installationsvirksomhederne vil øge indsatsen for at fastholde deres medarbejdere, og henholdsvis 22 procent og 10 procent af virksomhederne vil i større udstrækning efteruddanne og karriereudvikle deres medarbejdere.

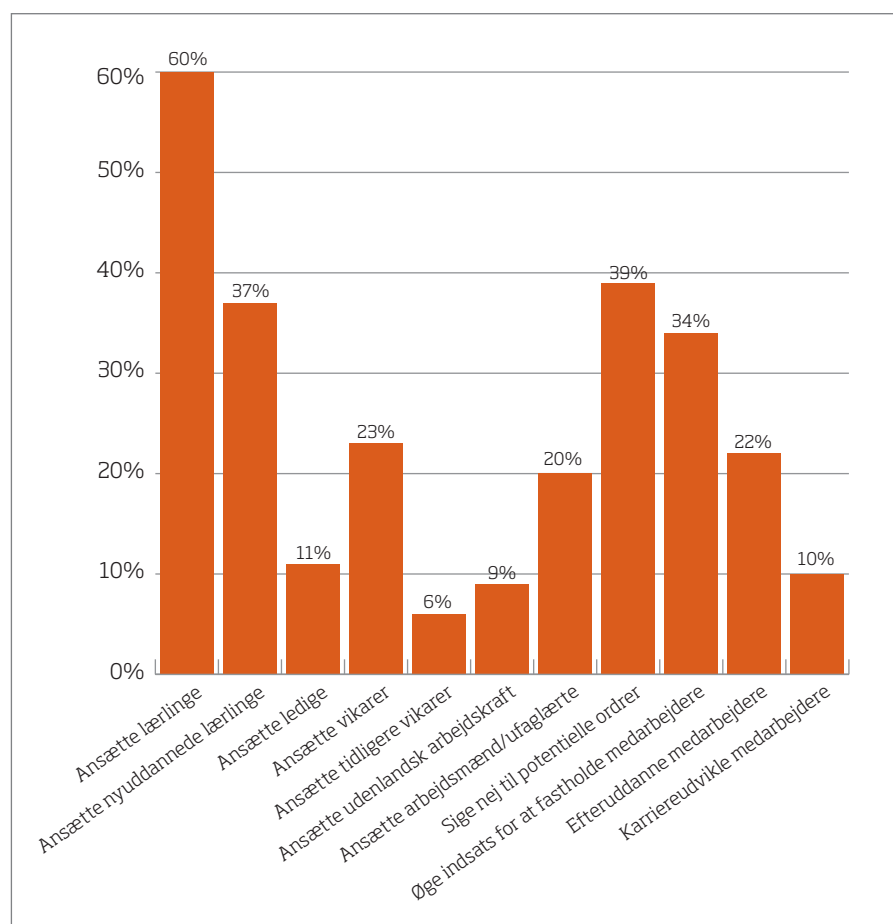
Ufaglærte, ledige og vikarer

11 procent af virksomhederne vil ansætte ledige for at løse udfordringerne med mangel på arbejdskraft. Den beskedne andel skyldes, at ledigheden er meget lav for installationsbranchens kernearbejdskraft - 1,3 procent ledighed for elektrikere og 3,3 procent ledighed for vvs'ere i april 2019 i de respektive fagforbund. Installationsbranchen benytter i dag flere ikke-faglærte end tidligere. 20 procent af installationsvirksomhederne vil ansætte flere ufaglærte, 23 procent vil ansætte vikarer, og 9 procent forventer at ansætte udenlandsk arbejdskraft i tilfælde af rekrutteringsproblemer. 39 procent vur-

60%

af installationsvirksomhederne vil ansætte flere lærlinge for at imødekomme mangel på arbejdskraft.

Figur 1. Installationsvirksomhedernes forventede løsninger i tilfælde af rekrutteringsproblemer

Kilde: TEKNIQ Arbejdsgiverne, medlemsundersøgelse april 2019.

derer, at de har den rette størrelse, og vil hellere sige nej til potentielle ordrer end at forsøge at ansætte flere medarbejdere.

Ny medarbejdersammensætning

Installationsvirksomhederne er fleksible og har formået at øge beskæftigelsen i branchen på trods af en lav ledighed blandt faglærte. Det er blandt andet sket ved at ansætte flere lærlinge, ufaglærte, udenlandsk arbejdskraft og højtuddannede. De mange ansættelser har resulteret i en forskydning i medarbejdersammensætningen i installationsbranchen.

Tabel 1 viser medarbejdersammensætningen i virksomheder, der tidligere hørte under TEKNIQ. De faktiske andele skal tages med et vist forbehold, da andelen svinger en del mellem årene. Tabellen fortæller dog alligevel en historie om en vis forskydning i medarbejdersammensætningen i branchen, når man kigger over en periode. Andelen af medarbejdere med en erhvervsfaglig uddannelse er faldet i perioden 2014-2018, mens andelen af ufaglærte og højtuddannede medarbejdere er steget. Det skønnes, at andelen af udenlandske medarbejdere er steget i perioden.

Beskæftigelsen i installationsbranchen er steget meget de seneste par år, så selvom andelen af faglærte er faldet, så er antallet af faglærte i branchen faktisk steget.

Flere praktikpladser

22 procent af installationsvirksomhederne planlægger at tage flere lærlinge i 2019 end i 2018. Blot 6 procent forventer færre lærlinge, og 72 procent planlægger et uændret antal lærlinge.

Installationsvirksomhedernes lærlingeoptag følger i grove træk branchens aktivitet, og de seneste fem år med årlige stigninger i antallet af praktikaftaler er sket som følge af fem år i træk med øget aktivitet og beskæftigelse. I denne periode har Arbejdskraftundersøgelsen vist sig at ramme plet med udviklingen i

22%

af installationsvirksomhederne har planlagt et større antal lærlingeansættelser i år end sidste år.

Tabel 1. Medarbejdersammensætning i installationsbranchen

	2014	2018
Ufaglærte	10,7	13,8
Erhvervsfaglige uddannelser	72,8	67,4
- heraf elektrikere	39,4	32,8
- heraf vvs'ere	13,8	14,8
- heraf øvrige	19,6	19,8
Korte videregående uddannelser (fx installatør)	11,3	10,0
Mellemlange videregående uddannelser (fx maskinmester)	3,3	3,5
Lange videregående uddannelser (fx ingeniør)	0,8	1,6
Uoplyst (typisk udlændinge)	1,1	3,7
Total	100	100

Kilde: Dansk Arbejdsgiverforening, NetStat, uddannelsesbaggrund er baseret på Danmarks Statistik registre. Note: Baseret på indberetninger fra medlemsvirksomheder af det tidligere TEKNIQ. Enkeltmandsvirksomheder indberetter ikke og elever indgår ikke.

70%

af installationsvirksomhederne vurderer, at gode kolleger og godt fællesskab er vigtigt for fastholdelse.

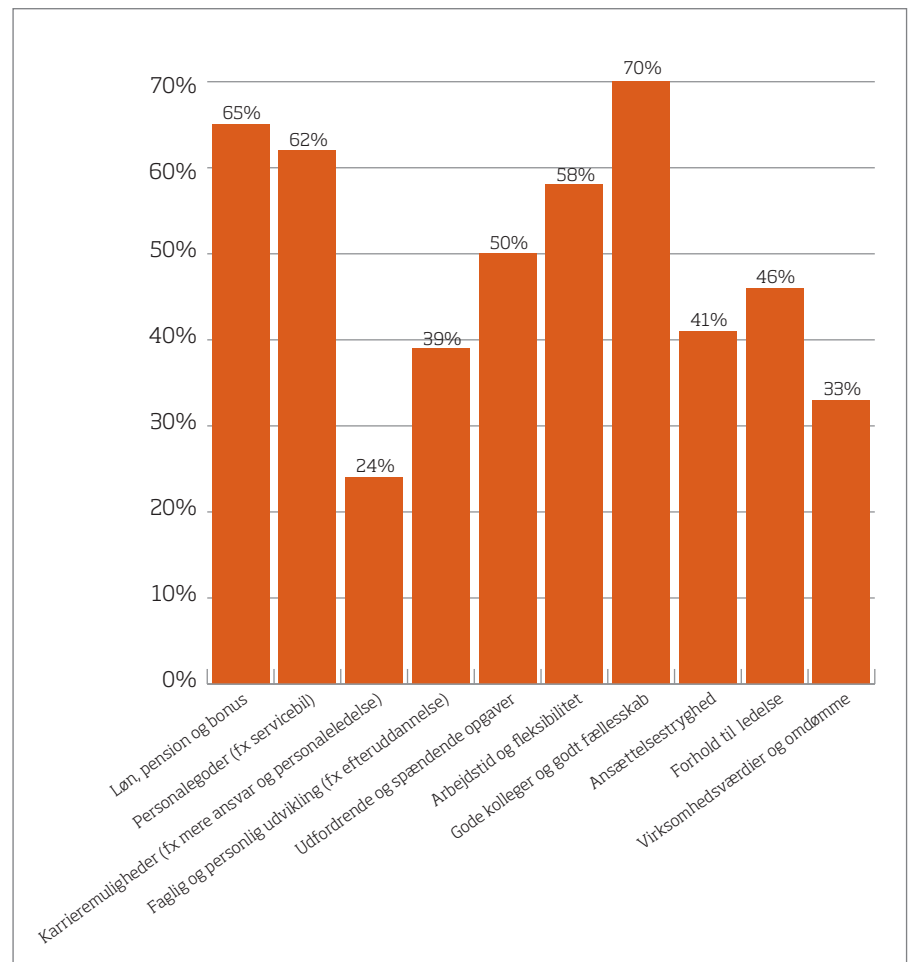
praktikaftaler på installationsbranchens uddannelser, elektrikeruddannelsen og vvs-energiuddannelsen. Fremadrettet forventes installationsbranchens aktivitet at stige moderat, hvilket stemmer overens med, at installationsvirksomhederne forventer flere lærlinge.

Fordelt på de to brancher indgik el og vvs-branchen henholdsvis 2.389 og 985 lærlingeaftaler i 2018, hvilket svarer til stigninger på 8,3 procent og 21,2 procent.

Fastholdelse er mere end løn

Virksomhederne vurderer, at der er mange vigtige parametre end blot løn til fastholdelse af virksomhedens medarbejdere, og at en attraktiv arbejdsplads kræver en kombination af gode forhold. 70 procent af installationsvirksomhederne tilkendegiver, at gode kolleger og godt fællesskab er vigtigt for at fastholde medarbejderne - det hyppigst besvarede fastholdelsesparameter. Dernæst kommer lønpakken med 65 procent og personalegoder med 62 procent. Arbejdstid og fleksibilitet scorer også højt med 58 procent. 50 procent af installationsvirksomhederne vurderer, at spændende opgaver styrker fastholdelsen, og 46 procent af installationsvirksomhederne mener, at forholdet til ledelsen er et afgørende parameter.

Figur 2. Installationsvirksomhedernes vurdering af de vigtigste parametre for fastholdelse af medarbejdere

Kilde: TEKNIQ Arbejdsgiverne, medlemsundersøgelse april 2019.

Om TEKNIQs arbejdskraftundersøgelse

I april 2019 gennemførte TEKNIQ den årlige arbejdskraftundersøgelse om rekruttering af arbejdskraft i installationsbranchen i dag og fremadrettet.

Undersøgelsen blev gennemført som en internetbaseret spørgeskemaundersøgelse blandt TEKNIQ Arbejdsgivernes medlemsvirksomheder. Der blev udsendt knap 4.150 spørgeskemaer, og 1.150 medlemsvirksomheder besvarede undersøgelsen - svarende til 27 procent.

"Ved-ikke"-besvarelser er frasorteret.

Dette er tredje notat ud af tre notater om TEKNIQs arbejdskraftundersøgelse. Det første notat giver et overblik over rekrutteringssituationen i installationsbranchen, og det andet notat omhandler konsekvenserne af mangel på arbejdskraft.